

PÉCSI FIGYELŐ.

Előfizetési díj:
Postán vagy Pécsre küldve:
egész évre 5 ft., félre 2 ft 50 kr.
nyugdíj évre 1 ft 25 kr.
Egyes szám 10 kr.
Megjelenik minden szombaton.
Egyes számok kaphatók Weidinger N. könyvtár. (Széledányi tér.)

Hirdetések ára:
Egy öt hasznos példát sor egyeztetni megjelölésért 6 kr., 3-szor 5 kr., 10-szer 4 kr. ártalán. — Minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj fizetendő. A nyilatkozó 1 példát sor 10 kr. A hirdetés díj előre fizetendő.

SZERKESZTŐI IRODA:
Ó-pósta-utca 16-ik szám.
Kéziratok vissza nem küldetnek.

A lap szellemi részét illető közlemények és előfizetések a szerkesztőséghez, a hirdetések pedig a kiadóhivatalhoz intézendők.
Előfizetheti helyben: a kiadóhivatalban, Blauhorn Antal úr a város ház épületben, Lill János úr a budai külvárosban, Böhm C. F. úr a szigeti külvárosban lévő kereskedésében, valamint a vidéken minden póstahivatalnál.

KIADÓ HIVATAL:
János-utca 8-ik szám.

A magyar gazdához.

Alig köszöntött még be év, mely oly szomorú kilátásokat nyújtott volna a magyar gazdának, mint az 1885-ik. Középes termés mellett szóba se jöhet az alacsony árak, melyekről eddig senkinek fogalma sem volt, s mind a mellett még az a tudat, hogy ez nem tözse-manoeuvre, hanem a valóságban létező élelem-felhalmozódás által van okozva, s a külföld és különösen Amerika versenyének tudható be, mely tökérettel fenyegeti a gabnatermelőt. Milyek kezdünk és mily fordulunk? Most kell megfontolnunk jól, mielőtt ez év meghozza esetleg az újabb esapást. A jó tanács drága, mert a helyzet valóban elszomorító.

A gyakorlati gazda komoly félelemmel néz a jövőbe és szomorúan néz vissza a múltjára, midőn a közgazdasági lapok papiros-gazdái, kik soha életükben egy arva hold földön nem gazdálkodtak, csak elméletben, teltrombitálják Magyarországot azzal, hogy csupán gazdáink hanyagsága, tudatlansága, elmaradottsága az, ami miatt a földbirtokosok adósságokba süllyed s birtoka elhagyott dolog marad. Természetesen könnyebb dolog nincs is, mint atalanságban korholni, megróni és „mívelt külföld“ példajára nagy garral hivatkozni.

E papiros-gazdákat, kik a világot betöltik elmélettel és tudományos esudabogarakkal, érdekesen föli le egy derék magyar földbirtokos, Felső-óri Francis József, ki az elméletgyárosoknak és esudabogar-termelő uraknak ingyen ajánl föl domborvari (tolnamegyei) birtokán oly földbirtokrészeket kísérletezés végett, amilyeket kívánunk, 40, 80 és 150 holdas parcellákban. Tessék lemenni, átvenni a kitűzött darabokat, Francis ur még fundus instrukciót is ellátja őket s gyakorlatilag megtanítani az élethetetlen magyar gazdákat a mindenki boldogító jóles gazdálkodásra, melynek elveit talán Hohenhamból hozták magukkal Tojass Daniellel.

Az ajánlattevő kijelenti, hogy földje első minőségű, különben nem lenne holdankint 4 ft 22 krral (tehát kereskedésben 5 ft) megadóztatva; a kísérletezőnek az adókat kell tisztességesen megfizetnie, s csupán megélnie mellette, az ajánlattevő még kamatot se kíván a föld használatáért, mert többet ér neki, ha „elmaradt vén gazda“ létére a nagy tudósok megtanítják őt újmódon, jövedelmezően gazdálkodni.

S egyáltalán, miután a papiros-gazdák a fél- és negyedtelkes parasztság helyett is igen irigylendők tartják, Francis ur felajánl föl- és negyedtelket is, hogy az elméleti urak a parasztokat is tanítsák meg gazdálkodni akképp, ahogy a fél- és negyedtelkekből, az ő elméletük szerint meg megtakarítani is lehessen.

Meg vagyunk győződve róla, hogy az elméleti gazdák a lefözt megértve, elhallgatnak, mert egyiket se hiszik oly arrogánsnak, hogy az ajánlatot biztos fel-

sülésre elfogadják. S így hallgatóság beismert ténynek vehető az, hogy gabnatermelésből kisbirtokos meg nem élhet, csak adósságát adósságára nem csinál, vagy földjét annyira ki nem zsarolja, hogy az 6-8 év mulva terméketlen és teljességgel használhatatlan nem lesz.

De hát mihez kezdünk? A buza árának süllyedése szembeszökővé tette az idén az első rangú árpa termelésének előnyeit s mi, kik falun, gabnatermelők közt töltöttük el az 1884. évi őszt, biztosra merjük venni, hogy ez évben a magyar gabnatermelők az árpára fogják vetni magukat, elhanyagolva a tisztabuzát, — ami ismét az árpában fog tetemes áresőkést előidézni.

Ez tehát tán egy esztendeig, vagy addig sem fog segíteni a helyzeten, s az előbbi válság még fokozottabb mértékben fog bekövetkezni. Részünkről csak egyetlen eszközben látunk segítyt a magyar földbirtokos számára: a z állattenyésztés fokozásában.

A tavalyi marhavásár-válság és a pozsonyi marhavásár létesítése újmatul szolgál a gazdának a szarvasmarha-tenyésztés ápolására s azon törekvése, hogy lehetőleg első minőségű árut termeljen. A magyar bízó-marha mellett még eddig versenyképes anyagra egyetlen ország sem volt képes termelni s első sorban Ausztria kizárólag Magyarországra van utalva hussüzükgétele beszerzésében az első rangú árut illetően. A kobányi sertés-kereskedelmi csarnok rendes jelentésé vizsgát arról győzött meg, hogy az alduiai országokat leszámitva, Európa zsirfogyasztó élelmiszerre újra csak Magyarország, mely ezen a téren is első minőségűt termel.

Sokan vehetik ellene, hogy pl. az alföld egy részén ez a két termelési ág lehetetlen, mit tegyen ott a gazda?

Nem lehet általános szabályt mindenre fölláítani, a helyi viszonyok ismerete volna szükséges, hogy megfelelő eszközök beszelhessünk. Azonban aki a divat boldóságait se felejtí ki a tényező közt, be fogja látni, hogy egy hőbortos német tanár lelkes apostola a g y a p j u r a l o m n a k s ezzel egész Európát már-már betöltvén, tömörked hívet toborzott az eszmének, — a juhnyenyésztés szélesebb alapokra fektetése jövedelmezőnek ígérte az közel jövőben. Budapestben a legtöbb boltban láthatók már az u. n. normal-ingek, labraválók, cipők, kalapok stb. mind tiszta gyapjúból állítva elő és méregdrágán árúsítva. Aki megveszi és úgy használja, mint Jäger tanár, rövid időn ép oly izmos lesz, mint ő s kétszázszor fog guggolni tudni egyvégteben. (Az ember szinte halja utána a reklám nagy dob dorgását: „bum, bum, bum!“.) „Gyapjuinget vegyetek!“

Az alföldi jó magyar gazdászonyok ezenkívül tömörked pénzt csinálnak maguknak a szárnyas állatokból: libából,

kaesából, csirkéből és tojásból. A gazda persze férfi létére szövel tyukászattal foglalkozni s azt csupán mulatságnak tartja az asszony számára. Pedig a baromfi igen hálás portéka, minden vidéken megterem és megadja a fáradság kamatját, toll, zsír, lus stb. alakjában.

Gondolkoznak gazdáink és próbálják meg a harezott a móstoha viszonyokkal ép egy, mint eddig, mert ez a kor a kitelelem kor, s az lsten csak akkor segít meg, ha magunk is segítünk magunkon.

Országgyűlés.

A képviselőház általános vitája a főrendiház reformja fölött szombaton (ma egy hete) a tizenegyedik napon véget ért. Ifj. Ábrányi Kornél volt az ötvenegyedik és egyuttal utolsó szónok. Nagy tetszés közt fejtegette ki azt az érvet, hogy a kormány javaslatát azért nem fogadhatja el, mert vé a népképviselőt elve ellen. Mintán utána senki sem jelentkezett szölará, Péchy Tamás a ház elnöke befejezettnak jelentette a vitát, a mire nyomban következtek a záróbeszédök, a melyekre az előadónak, a határozati javaslatok benyújtóinak van joga. Minthogy azonban a szombat nap a kérvények és interpellációk napja, csak ketten mondhatták el záróbeszédöket, és pedig Lang Lajos előadó, ki összegezte a kormánypárt érveit az ellenzék érveit ellen. Gyenge érvek voltak biz ezek! Utána Irányi Daniel mondotta el záróbeszédét. Emelkedett hangulatu beszédével nagy hatást idézett elő; hitelen kulfők nyomán kimutatta, hogy bizony 48-ban a főrendek nem mentek tömegesen Debreczenbe; azután a függetlenség párt általános helyeslése közt kijelentette, hogy teljesen azonosítja magát a párt javaslatával, végül lendületes befejezéssel a jövő Magyarországot függetlenségébe vetett reményének adott megkapó hangot.

Kedden szavaztak. Az ülés kezdete előtt óriási közvessé ostromolta a képviselőház kapit. A karzatok zsúfolásig megteltek. Az előkelőségek és idegenek karzatán számos nagyuri hölgy volt jelen. A főrendek karzata szintén megtelt. A képviselők is voltak vagy 400-an. Szavazás előtt Szilágyi Dezső és Onody Géza mondták el záró beszédöket. A hangulat oly izgatott volt, hogy még Szilágyi hatalmas szölokata sem volt képes állandóan lekötöni a ház figyelmét. A szavazás névszertir történt. Szavazott 390 képviselő; ezek közül a kormány javaslatát mellett szavazott 233, ellene 157. A kormány többsége tehát 76. Tavol volt 61 képviselő. A horvátok nem szavaztak. — A mi képviselőink közül igen-nel szavaztak: Antal Gyula, Kardos Kálmán törzsmamelok; n e-m-mel szavaztak: Deutsch Lipót, Siskovics Tamás, Szily László ellenzék, és Jeszenszky Ferenc, Nagy Ferenc, Olay Lajos függetlenség; és 48-as pártiak.

Kedden a többség megszavazta a kereskedelmi miniszterium tervben lévő pal-

más a mulatság után aligha veszi hasznát, mint a házmester lánykája, a ki a babájának ruhát varr belöle. A draperiázás a legkülönözöb szöln s a Corsonak minden ablaka, sőt külön e célra állított emelvényei oly rikító színben ragognak s a szemet épügy kápráztatják, a mily füzugást okoz a különböző árusok éktelel ordítása.

Az így páholyszertelen díszített ablakokban azután a város és vidék előkelősége, szöne-java, hölgyek és urak vegyest helyet foglalván, részint egymást, részint a járókelöket, — no mert ilyenkor egész Róma a Corson — confettivel, coriandollal dobálják. Ez az ártatlan, de néha ártalmas (kivált ha arczot ér, esp!) jósárg apró, borsözemnyi nagyságú gipsz gölyöcska; egyenkint kezdik dobálni s ha túzbe jönnek, maroknal végzik; gyakran egész harez fejjük ki, kivált akik tetszenek egymásnak, a világrét el nem mulasztanak egymást jól tekintethen kiválik, azt ezéltáblául veszik és dobálják boldog, boldogtalan annyira, hogy menekülni kénytelen. A czilinder kalapok különös előszeretethen részésülnek; egy barátom az nap vet egy ilyen tetöig ész sisakot s azon bizemben, hogy feszíteni fog vele szépe előtt, alig fordult a Corsora, épen imadottja kezdte sülvéjé ellen az ostromot, a mit persze a jó község annyira folytatott, hogy az én barátom egy pár magyar imádság (legtermékenyebb plánta!) kiszalasztása után természetesen hasonló működésre teremtett tagjait is mozgásba hozta, de már csak romot vitt fején a még nem rég virazott kalap-

tájának építési költségeit, megszavazta továbbá a 600,000 forint, mely az országos kiállítás költségeinek fedezésére szükséges. Ezután következett a főrendiház reformjavaslat részletes tárgyalása. Három §-t tárgyaltak le és fogadtak el változatlanul. Szerdán folytatták a részletes tárgyalást.

Városi közgyűlés.

Pécs szab. kir. köztörvényhatósága folyó hó 23-án (hétfőn) a város ház tanácstermében rendes közgyűlést tartott Perzel Miklós főispán elnöksége alatt, a bizottsági tagok szép számu részvételével.

Olvasottat a belügyminiszter rendelete a vasuti vándíjok szöedése tárgyában. Ugyanis a tanács felírt a miniszteriumhoz, hogy a vasuti vándíjok szöedését, az eddigi engedélyes időtöltéleg nem 3, hanem 12 évre engedélyezze, minthogy legalább 12 évre kell biztosítani a jövedelmet, hogy a vasuti indóházhoz vezető pályá-utak már foganatba vett kibövitéséhez szükséges költségek fedezetök legyenek. A miniszter a tanács kérelmét azzal utasította vissza, hogy az ügyben előbb a közgyűlés határozzon. Most tehát határozott, kimondván, hogy a tanács fölterjesztett kérelme újból terjesztésük fel.

Olvasottat a belügyminiszter rendelete a hegyrendíri szabályrendelet 12 és 13 §-ának kihagyása iránt. E paragrafusok következöleg szölnak: 12. §. „A szölköz vezető utakat azon birtokosok, kik azonban birtokukhoz közlekednek, — együttesen tartoznak fenntartani; az ezáltal megkíánt költségekhez való hozzájárulás pedig birtokuk nagysága szerint állapítandó meg.“ — 13. §. „A szölk-utakat kizárólag a fenntartáshoz járuló szölsök gazdái használhatják, — ez ezek is csak szölbirtokok mívelése, élvezése és egyéb zökütségek ezöljára. Közszállítás ezen utakon az összes érdekeltek többségének engedélye nélkül meg annak is tilos, ki netán szöls birtokában nyit köbányát.“ E paragrafusok töröltetvén, ezentul használhatók a város is a szölk közt lévő utakat, hogy köbányáival közlekedhessék, tartozik azonban a szölsögazdák javaira figyelemmel lenni, a szölsögazdák kényelmét szem előtt tartani s az ut-tartározáshoz az ut-használat arányában járulni. — Több szölsök gazda, a szölsögazdák egyesítette annak idején felfolyamodtak az emlitett §-ok törlése ellen, de eredménytelenül. A miniszter rendelete elön fogadva.

A közltségsági és közegészségügyi szabályrendelet érdemében pótlást rendelt el a miniszter. Az igazságszögi miniszteri leirat, a teleklönyvi hivatal részére kért s Pécs szab. kir. város belső területét feltüntetö térkép elkészítése tárgyában: tudomásul vétetett. Olvasottat Poltz Károly es. k. vezérörnyag övezvényének közsözö levele, a város közsözöge nevében kifejezett kegyelet s részvétrára.

Hasonlóan szeretik a papokat is; egy szerencsétlen flamingó szöln esuhába bujt barát vetödtött oda; minden ellene fordult; ruhája annyira megföhredett, hogy nem látszott azon egy szemernyi pir sem, annál inkább kipirult az arca, füle, nyaka.

Jó magannak is kijött; nyugodtan ballagtam végig, es úgy zuhogott a kalapom s hátam; bamultam a szépeket; egy ablakban oly remek kis lánykára esett tekintetem, hogy ezért az egy pillantásért is elfelejtének minden papot, esapot. Az átellenes oldalra húzódtam, nem véve észre a vermet, mit magannak ások; a szép hölgy észre vesz, kezd tüzelni. nevette fogadom erőlködését; egész bével dobál, ingerli nyugalmam s e percében. egy egész lapát coriandoli zuhog alá a nyakamba: fölöttem a giury volt.

Ez a mulatság tartott 3 nap: f. hó 9., 10. és 11-én d. u. 3 órától kezdve; ekkor azután a lapok is hirdették, hogy a confettinek vége, jön a . . . fiori. 12-én már minden lábra állhatö talian azt kiabálta: ecco fiori, ecco mazzeiti; ecco, soldo per libra (itt a virág, itt a bokréta, 5 centesimi egy font!) Es az hiszik, hogy a virágot ritkábban dobálták? Oh nem; söt ép oly pazar kézzel; csak úgy zuhogott és húpogott minden feltönböb alak, mint előbb a confettitöl.

Róma meghívta ez ünnepléyre az ország összes maskaráit; volt esök, hogy a gipsz-dobálásra nem jöttek el, de a virágosra igen. 11-én d. u. 5 órakor ágüdürej jelezte, hogy a római alakosok indulnak a vasuthoz, fogadni az érkezőket. A Corson

A tanács jelentést tett az Erreth Antal és neje Gilming Teréz részörl letéteményezett alapítványról, továbbá bemutatta az alapító-levélet, mely szerint az 500 ft alapítvány évi kamata szögen szölkötöl származott, pécsi szölkötöl, szörgalmas gymnasiumi tanulónak adatik, a tanári kar ajánlására. — Az alapítóknak jegyzökönyvi közsözönetet szövezott a közsögylés.

Következett a polgármester és a tanács előterjesztése a szögenyláz építésének megkezdése tárgyában. Az előterjesztett kimutatás szerint van jelenleg — a Pollák-téle ház értékének leszámitásával — 26,500 ft a szögeny- és dologház javára, mely összeg már elég arra, hogy az építés foganatba vétessek. A közsögylés örömmel vette tudomásul az ügy jó állását s közsözönetet szövezott mindazoknak, kik a szögeny-alap javára gyűjtöttek. Legközelebb megkezdik az építést.

Az 1884. évi házipénztár zárszámadásának megvizsgálására kiküldött a tavalyi vizsgálö bizottság.

A tanács jelentést tett a városi közkörlházban közsözöcséki szempontból okvetlenül szükséges átalakítások érdemében. Tudvalövöleg a helyiségek kicsinyek, ezen kivül oly hiányok vannak, melyek mellett ma már egy nagyobb városi körház, melyben a betegek száma 500-on felül van, mint a miénkben, — lehetetlen, hogy megfeleljen az igényeknek. Rövid vita után megszavazta a közsögylés a pótelépítés-, átalakítás-, stbhez szükséges költségek fejében előirányzott 31,000 ftot. oly képen, hogy ez összeg az alapítványokból közsözönöztetvén, a gyógykezelési díjakból évenkénti 1%-os törlésszel visszatérítessék.

A II. mérnöki állomásra, minthogy a hirdetett pályázat eredményre nem vezetett, — új pályázat fog hirdetvni.

A helyfelszözedési jog haszonbérre adott: Tausz Vilmos és Hesszer Gerzonnak, mint az árlejtésen legtöbbet ígéröknek. Fizetnek 27,876 forint.

A tanács jelentést tett a ceselövihatal 1884. évi kezelési eredményéről. 740 ceselöv írtakozott be. 1540 ft volt a bevétel, mely összegből levonva az összes kiadásokat, maradt 249 ft 84 kr. nyereség. Knezevics, a ceselövihatal főnöke 68 ft 22 kr. jutalomban részesítették.

A budai külvárosi Ágoston-a-teri iskola 1 méterrel való emelése, mely már a minapi közsögylésen is tárgyalatott s az ezen emelés által származó 4000 ftnyi költséggkülönbözet — megszavaztatott.

Rözge Antal és neje ellen folytatott pörét a város beszelítette s kegyelem utján elengedte az 1619 forint követelését. Az ügy ismeretes. Akkor ugyanis, midőn a fogyasztási pénztárt, melynek pénztárosa volt Rözsge Antal, megröbölták: a gyaubna esett tisztviselö nagy zavarában nyilatkozatöl állított ki nevével egyetemben, hogy ha a vizsgálát ki nevélen deritené a tettest, kötelezi magát az elveszett pénz megtérítésére. A vizsgálát megindult. Rözsge a sikkszántás vadjja alöl felmentetett. Ekkor a nyilatkozat ere-

végig mentek, s azután a Via Nazionalén ki a vasutra. Ez utöbbi ut mondhatö Róma sugárujának; itt minden gálzampa mellett felkér alakban emelkedö transparent volt, melyet azon pillanatban meggyújtott a vilanyos szikra, a mint a magas vendégek megérkeztek, a kik ilyenformán tüzböl állított álगतون jöttek keresztül, hogy a következö napokon bemutassák városuk e nemü kiállítását.

Megérkezett a giovedi grosso is; hanem tessék erre magyar kifejezést találni! Jelentése különben annyi, hogy a farsang fokozott ünneplésessége akkor kezdödnék; úgy látszik, hogy a esültötök minden népnél különös szeretetnek örvend; mi magyarok is zölddél, feketévé, nagygyá tesszük, ki adná ezt vissza idegen nyelven? Nos hát . . . a giovedi grosso delutánján a Corson esakugyan fenséges a látvány; van min hiznia a szemnek (grosso = kövér, hizott.) Megjelenik a menet elén Róma, vagy mint a római maskarákat nevezik: Rogantino; elől fekete paripán fehér atalszba öltözött delezeg lovac, utána fehér lovac három trombitás; majd 12 különböző szöln lovacnak öltözött zaslövö; ruhájuk és zaslövök szöne egy. Hat ekesen szárszázozott lö egy rengeteg alkotmányt von, mintha két emeletes ház úszna a levegöben; az egész nem egyéb, mint diadalkapu, melynek háttérében egy jól megtermett farkas szöpatija Romulus és Remus. A Capitolium is képviselve van egy óriási s folyton gágö gölúdban; szintén hat lö vonja. A hid előtt lovac vitezek, utána Manlius éber esapata kivont karddal. Velen e z e arlehinoi két, a mily

T Á R C S A.

D a l

a „CZIFRA JUCZI“-ból.

Fajó szívvel, büs lélekkel
Pihenek le — ébredék fel.
Nap nap után mul.
Könyvem egyre hull. . .
A hol állók, a hol járok
Könyhartamos lesz a hely.
A síró szél gyászfelhöt visz —
Ilyen felhö az én búm is.
De kiderül még
A beborult ég . . .
Lesz még nekem, lesz valaha
Veröfényes napom is!

Várady Ferenc.

Coriandoli-Mazzeitti.

— A „Pécsi Figyelö“ eredeti levele. *) —

Confetti, coriandoli! ordítja torokszakadásig a Via del Corson a jámbor talian; már rekedt s hangja akár a törött fazéké, de érzí, hogy most az ő vásárja, azért buzgalommal kiáll szömszödjára fülébe: confetti, coriandoli! Persze avval nem sokat törődik, hogy az, kivel jöt akar tenni, nem igen fogja fülét többé megszólalni. Hanem hát mit is akar ez a jámbor kereskedö, — nevezzük így; manap már divat

*) E levelet február hó 21-én kaptuk Romából.

